

Näringsdepartementet

Statssekreteraren Lindström

*Avdelningen för innovation och statliga
bolag*

Tal vid årsstämman i Vattenfall AB 2016

Tack, herr ordförande!

När jag var här på Vattenfalls årsstämma förra året, sade jag att den europeiska energimarknaden är stadd i en snabb förändring, som påverkar alla konventionella energibolag på marknaden. Jag konstaterar att samma sak kan sägas i år. En viktig ny pusselbit som fallit på plats är det globala klimatavtalet som världens länder enades om i Paris. Det är en grundläggande faktor som alla aktörer på energimarknaderna har att förhålla sig till. Temperaturökningen ska nå så långt under två grader som möjligt med målet att nå 1,5 grader.

Vattenfall befinner sig i en betydande omställning som påverkar hela värdekedjan, från vilka produktionsslag som är lönsamma till konsumenternas efterfrågan och förväntningar. Energipriserna har sjunkit och ligger kvar på låga nivåer. Prisutvecklingen fortsätter att påverka Vattenfall negativt och tvingade fram nedskrivningar om drygt 36 miljarder kronor under 2015. Resultatet för helåret visar följaktligen även i år på röda siffror.

I det här mycket besvärliga läget genomför Vattenfall löpande åtgärder för att fortsätta att anpassa bolagets kostnader till intäkterna. Den typen av åtgärder kan alltid upplevas som tuffa och påfrestande i en organisation, och ska naturligtvis genomföras på ett ansvarsfullt sätt som är förtroendeingivande hos medarbetarna. Vattenfall har kompetenta och engagerade medarbetare, med ett stort värde för bolaget. Samtidigt är besparingsåtgärderna nödvändiga för att Vattenfall ska förbli ett finansiellt stabilt bolag, med förmåga att göra de investeringar som krävs inför framtiden.

Energiprisernas utveckling påverkar naturligtvis också Vattenfalls konkurrenter. Kursutvecklingen för t.ex. E.ON och RWE visar på dramatiska nedgångar och båda bolagen har slagit in på vägen att dela koncernen i två delar – en del för den fossilbaserade produktionen,

och en del för den förnybara produktionen, distributionen och försäljningen till konsument. Som bekant befinner sig även Vattenfall i en strukturförändring. Styrelsen har lämnat in en begäran om ägarsamordning gällande försäljningen av bolagets brunkolstillgångar. Vi som ägare kommer nu att analysera den transaktion som Vattenfalls styrelse har föreslagit och återkommer när vi har tagit ställning.

Samtidigt som Vattenfall ser och hanterar de utmaningar och problem bolaget står inför på kort sikt, är det nödvändigt att också lyfta blicken och staka ut den långsiktiga färdriktningen. 2015 var ett viktigt år då världens ledare enades kring ett nytt klimatavtal med ett skärpt temperaturmål för den globala uppvärmningen och långsiktiga mål för globala utsläpp av växthusgaser. Därtill antog världssamfundet målet om hållbar utveckling. Kortsiktiga och långsiktiga strategier hänger naturligtvis ihop – de beslut som fattas i dag måste vägledas av en tanke om hur Vattenfall ska vara positionerat i morgon. På en konkurrensutsatt marknad kan ett enskilt bolag inte på egen hand forma marknadsförutsättningarna. Däremot äger man frågan om vad man kan göra bättre än de andra, vad kärnan i den egna affären är, och vad som i grunden motiverar bolagets verksamhet.

Under året har styrelsen och ledningen förtydligat en ny vision och nya strategiska mål för bolaget. Visionen är att hela Vattenfall ska vara klimatneutralt till 2050 och den nordiska verksamheten till år 2030. Den här visionen, tillsammans med strategiska mål som tydligt knyter an till den, är viktiga delar för att fortsätta orienteringen av bolaget i det nya energilandskapet. Samtidigt som omställningen av energisystemet sätter gamla affärsmodeller på prov, öppnas också nya möjligheter för innovativa lösningar, både för produktion och för hur man möter kundernas efterfrågan.

För oss som ägare är hållbart företagande en förutsättning för att vi ska ha framgångsrika, moderna och innovativa företag i framkant. För att återföra Vattenfall till lönsamhet och värdeskapande, kommer en långsiktigt hållbar affärsmodell att vara central. Bolagets nya inriktning är positiv och svarar mot regeringens ambition att Vattenfall ska vara ledande i omställningen av energisystemet mot en högre andel förnybar energi. Det ligger också i linje med målsättningen att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer, där Vattenfall har anslutit sig till regeringens initiativ Fossilfritt Sverige, som ger svenska aktörer möjlighet att synliggöra hur de bidrar till klimatarbetet. Vattenfall har nu att agera konsekvent och skapa förtroende för sin vision och strategi hos bolagets kunder, hos investerare och samarbetspartners och inom den egna organisationen. Vi kommer givetvis att följa utvecklingen av arbetet med stort intresse.

Omställningen av energiförsörjningen är naturligtvis inte bara en fråga för energibolagen. Regeringen har genom Energikommissionen tagit initiativ till att få en bred politisk överenskommelse om den långsiktiga energipolitiken. Arbetet i Energikommissionen tar ett systemperspektiv för att säkerställa ett hållbart och konkurrenskraftigt energisystem med trygga leveranser av energi. I det arbetet ingår allt ifrån att se över förutsättningarna för de enskilda kraftslagen till att genomlysna hela marknadens utformning. Alla de stöd, skatter och regler som hänger samman med energisystemet, inklusive skatten på termisk effekt, är uppe för diskussion inom ramen för Energikommissionen. Det är för tidigt att i dag uttala sig om vad denna diskussion kommer att resultera i. Jag uppfattar att det finns en god dialog mellan kommissionen och Vattenfall i de frågor där Vattenfall, som en av Sveriges viktigaste elproducenter, är särskilt berört. En hållbar energiförsörjning är viktig av flera olika skäl – det främsta skälet är naturligtvis för att vi ska klara av att möta klimatutmaningen, ett annat skäl är för kopplingen till Sveriges ställning som industrination.

Regeringens nyindustrialiseringsstrategi, som lanserades i början av året, är en del i arbetet med att dra nytta av det fönster för nyindustrialisering som nu finns för Sverige. Snabbt stigande lönekostnader och problem med miljö, kvalitet och långa ledtider i de tidigare lågkostnadsländerna i Asien har gjort produktion av varor och tjänster i Sverige mer konkurrenskraftig. Samtidigt innebär automation och digitalisering nya möjligheter för lönsam och hållbar produktion i en helt ny skepnad – uppkopplad, mer automatiserad och kunskapsintensiv.

Nyindustrialiseringsstrategin ska stärka företagens omställningsförmåga och konkurrenskraft. Fyra fokusområden är av särskild vikt för detta: att utnyttja digitaliseringens möjligheter, hållbar produktion, ett system för kompetensförsörjning som möter industrins behov, och forskning inom områden som bidrar till att stärka den industriella produktionen av varor och tjänster i Sverige. Det är därför glädjande att se att Vattenfall, SSAB och LKAB nyligen initierat ett långsiktigt samarbete för en framtida koldioxidfri stålframställning.

Digitaliseringen av industrins produktion och produkter, och förmågan att omvandla växande datamängder till nya affärer, är helt avgörande för industrins framtida konkurrenskraft. Men perspektivet behöver vara bredare än så. För samtidigt ställs allt högre krav på en långsiktigt hållbar produktion och resursutnyttjande. Därför siktar Sveriges nyindustrialiseringsstrategi längre än till den uppkopplade, automatiserade industrin och integrerar även den nödvändiga

omställning som knappa resurser och hållbarhetskrav ställer på industrin och dess produkter.

Det är företagens ansvar att hantera utmaningarna och dra nytta av möjligheterna som omställningen ger. Vattenfall var en viktig aktör vid utvecklingen av svensk industri under 1900-talet, och jag är övertygad om att Vattenfall kommer att spela en viktig roll när Sverige nu antar utmaningen att bli en världsledande nation inom innovativ och hållbar industriproduktion för 2000-talet. Det kommer att öppna nya möjligheter för Vattenfall att bli ett långsiktigt hållbart och värdeskapande bolag.

Jag vill framföra ägarens tack till styrelsen, företagsledningen och personalen för väl genomfört arbete under verksamhetsåret.

Tack för ordet!